

Μήτσος Παρτσαλίδης (Τραπεζούντα 1903 – Αθήνα 1980)

Αρχείο της περιόδου 1932 – 1979

Μέγεθος αρχείου: 18 φάκελοι, 1 κουτί με φωτογραφίες

Κωδικός αρχείου GR – ASKI - 008

Βιογραφικό σημείωμα

Μέλος της ΟΚΝΕ από το 1924 και του Γραφείου Θεσσαλονίκης το 1926, ο Μ. Παρτσαλίδης έγινε το 1926 μέλος του ΚΚΕ. Στην εσωκομματική κρίση του 1929 – 1931 τάχθηκε με την ομάδα Χαϊτά. Καπνεργάτης στην Καβάλα έγινε γραμματέας της Καπνεργατικής Ένωσης. Συνελήφθη και εκτοπίστηκε από την δικτατορία του Πάγκαλου. Το 1931 έγινε μέλος της ΚΕ και το 1934 του Π.Γ. του ΚΚΕ. Βουλευτής (1932 και 1936 με τον συνασπισμό του Παλλαϊκού Μετώπου) και πρώτος κομμουνιστής δήμαρχος Καβάλας (1934). Παράνομος στη δικτατορία του Μεταξά, όπου καθοδηγούσε την Οργάνωση Αθήνας, συνελήφθη (Απρίλιος 1938) και φυλακίστηκε στην Κέρκυρα και στην Ακροναυπλία απ' όπου δραπέτευσε (Μάιος 1941). Μέλος της "νέας" ΚΕ του ΚΚΕ τον Ιούλιο του 1941, στέλεχος του ΕΑΜ, κλείστηκε στο Χαϊδάρι από του Γερμανούς. Απέδρασε μαζί με 30 περίπου στελέχη του ΚΚΕ (Μάρτιος 1944). Εθνοσύμβουλος Καβάλας στην ΠΕΕΑ, ανέλαβε καθήκοντα γραμματέα του ΕΑΜ (Ιούλιος 1944), έχοντας εκφράσει στο ΠΓ τις διαφωνίες του για τη συμφωνία του Λιβάνου. Στις 11 Ιανουαρίου του 1945 υπέγραψε την εκεχειρία και συμμετείχε στις διαπραγματεύσεις για την συμφωνία της Βάρκιζας. Μέλος του ΠΓ του ΚΚΕ και της Γραμματείας της ΚΕ (Οκτώβριος 1945), γραμματέας του πολιτικού συνασπισμού των κομμάτων του ΕΑΜ (1945-1947). Συνελήφθη (Ιούλιος 1947) και εκτοπίστηκε στην Ικαρία, από όπου απέδρασε το 1948 και έφτασε στο Γράμμο. Πρόεδρος της Προσωρινής Δημοκρατικής Κυβέρνησης, με το μετασχηματισμό της (Απρίλιος 1949). Μετά την ήττα εγκαταστάθηκε στην Ρουμανία. Ασκώντας κριτική στη γραμμή του Κόμματος καθαιρέθηκε από το ΠΓ στην 3^η Συνδιάσκεψη (1950) και διαγράφηκε από το ΚΚΕ (1952). Μετά το 20^ο Συνέδριο του ΚΚΣΕ ενσωματώθηκε, κατά την 6^η Ολομέλεια (1956), στην νέα ηγετική ομάδα. Μέλος του ΠΓ του ΚΚΕ από το 1957, έως το 1968 και τη 12^η Ολομέλεια, όπου εντάχθηκε στο Γραφείο Εσωτερικού της ΚΕ. Ιδρυτικό στέλεχος του ΚΚΕ εσ. ήρθε παράνομα στην Ελλάδα από τον Αύγουστο του 1969, όπου συνελήφθη (Οκτώβριος 1971) και δικάστηκε. Αποφυλακίστηκε από τις Φυλακές Κορυδαλλού τον Αύγουστο του 1973 και τον Νοέμβριο συνελήφθη εκ νέου και οδηγήθηκε στις Στρ. φυλακές Μπογιατιού. Κατά τη μεταπολίτευση συνέχισε την πολιτική του δράση με το ΚΚΕ Εσ.

I. Αρχείο Μήτσου Παρτσαλίδη

Κατάλογος

κ. 1

ΚΚΕ (1950 – 1967)

φ. 1

Υπόθεση Μ. Παρτσαλίδη, 1950 – 1952

Με ειλικρίνεια, του σ. Μήτσου Παρτσαλίδη, έκθεση – απολογία για την πολιτική του δράση, 5/10/1950, σε έντυπη μορφή, Εκδοτικό «Νέα Ελλάδα», Οκτ 1950

Δηλώσεις Μ. Παρτσαλίδη [προς την ΚΕ του ΚΚΕ], 12/10/1950

Ομιλία Μ. Παρτσαλίδη στην Κόβα του εργοστασίου Κουζίρ, 21/12/1950

Έκθεση Μ. Παρτσαλίδη, 7/10/1951 και δήλωσή του προς το ΠΓ της ΚΕ του ΚΚΕ, 12/10/1951

Απόφαση ΓΣ ΚΟΒ Εκδοτικού για τον Μ. Παρτσαλίδη, 14/9/1952

ΚΚΕ, Κεντρική Επιτροπή Ελέγχου, απόφαση (αρ. 10) διαγραφής Μ. Παρτσαλίδη, 10/1952

ΠΓ της ΚΕ του ΚΚΕ (1960 – 1967)

φ. 2(1954, 1957, 1960 – 1961)

Χφ. σημειώσεις Μ. Παρτσαλίδη από εκθέσεις των Γ. Γούσια, 28/4/1954 και Ν.Α. [Ακριτίδη] χ.χ.

Κείμενο ομιλίας Μ. Παρτσαλίδη σε πολιτικούς πρόσφυγες, μετά την 7^η Πλατειά Ολομέλεια του 1957, χ.χ. [1957]

Χφ. σημειώσεις Μ. Παρτσαλίδη από συσκέψεις του ΠΓ και άλλων επιτροπών της ΚΕ του ΚΚΕ με στοιχεία για την πολιτική κατάσταση στην Ελλάδα, τον μηχανισμό κ.ά., 1960 – 1961

Ονομαστικές καταστάσεις με μέλη επιτροπών [πιθ. σημειώσεις για τη διοργάνωση του 8^{ου} Συνεδρίου του ΚΚΕ], 1961

Χφ. με προτάσεις και σημειώσεις για την πολιτική κατάσταση στην Ελλάδα, την οργάνωση της νεολαίας, τον παράνομο μηχανισμό κ.ά., 1961

φ. 3 (1962)

Χφ. σημειώσεις Μ. Παρτσαλίδη από συσκέψεις του ΠΓ και άλλων τμημάτων της ΚΕ του ΚΚΕ, 1962

Χφ. σημειώσεις Μ. Παρτσαλίδη [πιθ. από το 8^ο Συνέδριο του Ουγγρικού Σοσιαλιστικού Εργατικού Κόμματος] Νοε 1962

«Τα προβλήματα της κρίσης του ΚΚΕ», χφ. σημειώσεις και μεταγραφές Μ. Παρτσαλίδη από τη μπροσούρα του Νίκου Ζαχαριάδη και άλλες μεταγραφές από τα Άπαντα του Λένιν, 1962

φ. 4 (1963)

*«Η σημερινή κατάσταση στην Ελλάδα και η ενότητα των δημοκρατικών δυνάμεων στην πάλη για την αποκατάσταση της δημοκρατικής ομαλότητας», χφ. εισήγησης Μ. Παρτσαλίδη στο α' θέμα της 4^{ης} Ολομέλειας της ΚΕ, δημοσιευμένη στον *Νέο Κόσμο*, τχ. 3, Μαρ 1963*

Χφ. σημειώσεις Μ. Παρτσαλίδη από συσκέψεις του ΠΓ και άλλων τμημάτων της ΚΕ του ΚΚΕ, 1963

Χφ. σημειώσεις Μ. Παρτσαλίδη για την τακτική του ΚΚΕ και τις πολιτικές συνθήκες στην Ελλάδα, χχ [1963 – 1964]

φ. 5 (1964 - 1965)

Χφ. σημειώσεις Μ. Παρτσαλίδη από συσκέψεις του ΠΓ και άλλων τμημάτων της ΚΕ ή οργανώσεων του ΚΚΕ, 1964 – 1965

Αποδελτιώσεις και χφ σημειώσεις πιθ. για άρθρο του Μ. Παρτσαλίδη για την Εθνική Αντίσταση στο π. *Νέος Κόσμος*, τχ 11, 1964, σ. 1.483 – 1.494.

Σημειώσεις και αποδελτιώσεις άρθρων εφημερίδων (*Αυγή, Καθημερινή*) κ.ά. [1964]

φ. 6 (1966)

Χαιρετισμός Μ. Παρτσαλίδη στο 13^ο Συνέδριο ΚΚ Τσεχοσλοβακίας, [6/1966], δημοσιευμένος στον *Νέο Κόσμο*, τχ. 7, Ιουλ 1966

Χφ. σημειώσεις Μ. Παρτσαλίδη από συσκέψεις του ΠΓ και άλλων τμημάτων της ΚΕ, 1966

Προσχέδιο έκθεσης Μ. Παρτσαλίδη πιθ. στο ΠΓ για εσωκομματικά ζητήματα, τον Ζήση Ζωγράφο, την 8^η Ολομέλεια του 1958 και του 1965 κ.ά., χχ [1966]

Προσχέδιο εισήγησης πιθ. στο ΠΓ για την πολιτική κατάσταση στην Ελλάδα μετά τα Ιουλιανά, χ.χ. [Ιουλ 1966]

Χφ. κειμένων, εισηγήσεων και πολιτικών αναλύσεων, σημειώσεις και μεταγραφές κειμένων

φ. 7 (1967)

10^η Ολομέλεια της ΚΕ του ΚΚΕ, 26/12/1966 – 7/1/1967, χφ. σημειώσεις και κείμενο ομιλίας Μ. Παρτσαλίδη, σημειώσεις άλλων ομιλιών

11^η Ολομέλεια της ΚΕ του ΚΚΕ, 27/6/1967 – 1/7/1967, σημειώσεις Μ. Παρτσαλίδη από τις εισηγήσεις

Χαιρετισμός Μ. Παρτσαλίδη στο 7^ο Συνέδριο Ενιαίου Σοσιαλιστικού Κόμματος ΛΔ Γερμανίας, Απρ 1967, δημοσιευμένη στον *Νέο Κόσμο*, τχ. 5, 1967

Χφ. σημειώσεις Μ. Παρτσαλίδη από συσκέψεις του ΠΓ και άλλων τμημάτων της ΚΕ, 1967

Προσχέδιο ανακοίνωσης για την επίσκεψη αντιπροσωπείας του ΚΚΕ στη ΛΔ Βουλγαρίας, 1967

Χφ. σημειώσεις Μ. Παρτσαλίδη από συσκέψεις του ΠΓ και άλλων τμημάτων της ΚΕ, κείμενα και σημειώσεις πολιτικών αναλύσεων, μεταγραφές άρθρων κ.ά. για την ελληνική επικαιρότητα, 1967

κ.2

ΚΚΕ – ΚΚΕ εσ. (1967– 1973)

φ. 8 [1967 – 1968]

Χφ. κείμενο έκθεσης (πιθ.) ή εισήγησης Μ. Παρτσαλίδη για τις αποφάσεις του ΠΓ, την 10η και 11η Ολομέλεια του 1967 και την πολιτική κατάσταση, χχ [1967 – 1968]

Σημειώσεις για την ΚΕ, για το κομμουνιστικό κίνημα και μεταγραφές

φ. 9

[Τομέας Ιστορίας] και Ομάδα Εργασίας για την Ιστορία του ΚΚΕ

«Σχετικά με τις αιτίες της έκβασης του αγώνα της Εθνικής Αντίστασης στην Ελλάδα», έκθεση Μ. Παρτσαλίδη προς το ΠΓ της ΚΕ σχετικά με το Δοκίμιο ιστορίας

της Εθνικής Αντίστασης, Απρ 1966 (δημοσιεύτηκε στην ΚΟ.ΘΕ.Π, τχ 4, Ιουν – Ιουλ 1975).

Ομάδα Εργασίας για την Ιστορία του ΚΚΕ: εκθέσεις και προτάσεις για τη σύσταση της ομάδας και το πλάνο εργασιών, πρακτικό συνεδρίασης, θέσεις της ΚΕ και διάγραμμα για τη συγγραφή τόμου για τα 50χρονα του ΚΚΕ, 1967 – 1968

φ. 10

Χφ. σημείωμα Μ. Παρτσαλίδη με τις αιτίες για την κρίση στη 12η Ολομέλεια του 1968, χ.χ. [1968 - 1969]

Εσωκομματικό δακτ κείμενο Μ. Παρτσαλίδη για το ΚΚΕ εσ. – Γραφείο Εσωτερικού, τη συγκρότηση οργανώσεων και την αντιδικτατορική δράση, Μάιος 1973

Παράνομα φυλλάδια: 1) «Απόφαση της έκτακτης ολομέλειας της ΚΕ του ΚΚΕ», *Αντιστασιακοί αντίλαλοι*, αρ. 2, Απρ 1969 και 2) *Προς το έκτακτο συνέδριο του ΚΚΕ. Κατά του πολιτικού τυχοδιωκτισμού για την ενότητα του ΚΚΕ*, έκδοση της Επιτροπής Διαφώτισης ΚΟΑ, ανατύπωση, Μαρ 1970

Αφισέτα – τυπογραφικό προμετωπίδας και δοκιμαστικό τυπογραφικό της αντιδικτατορικής εφ. *Ενότητα*, Όργανο της ΕΠ της ΚΟΑ του ΚΚΕ, [1970]

Χφ κατάλογος παράνομων εντύπων, 1970 και φωτ. από το βιβλίο Π. Δημητρίου (επιμ.), *Η διάσπαση του ΚΚΕ*, σελίδων για τις αντιδράσεις στα γεγονότα στην Τσεχοσλοβακία

κ. 3 ΚΚΕ εσ. (1974 – 1978)

φ. 11

Χφ. πιθ. προεκλογικής ομιλίας Μ. Παρτσαλίδη, υποψήφιου βουλευτή Καβάλας με την Ενωμένη Αριστερά, χ.χ. [Νοε 1974]

«Για την εδραίωση και διεύρυνση της Δημοκρατίας...», κείμενο και προσχέδιο ομιλίας για τα 56χρονα του ΚΚΕ, χ.χ. [1975]

1ο Συνέδριο ΚΚΕ εσ. (Ιουν 1976), χαιρετισμός Μ. Παρτσαλίδη και σημειώσεις από εισηγήσεις των συνέδρων

Προτάσεις, εισηγήσεις, σημειώσεις Μ. Παρτσαλίδη από συσκέψεις της ΚΕ και άλλων οργανώσεων του ΚΚΕ εσ., 1975 – 1978. Αποφάσεις, ανακοινώσεις, αλληλογραφία της ΚΕ, 1977 – 1978

Υλικά του Α΄ Συνεδρίου της ΕΔΑ, Μάιος 1980

φ. 12

Διάφορα προσωπικά έγγραφα Μ. Παρτσαλίδη

Φυλακές Κορυδαλλού, αποφυλακιστήριο, 21/8/1973· Κλήση από τον αστυνόμο Μπάμπαλη στην Υπ/ση Γεν. Ασφαλείας Αθηνών, 4/9/1973· Υπ. Εσωτερικών, ανάκληση αποστέρησης ιθαγένειας, 14/11/1974· Αποφάσεις Πρωτοδικείου για τους εκλεγμένους βουλευτές Καβάλας στις εκλογές της 17/11/1974· Μήνυση Μ. Παρτσαλίδη κατά του Διοικητική Σ.Φ. Μπογιατίου Ι. Γκόρου επί χούντας (Νοε 1973), 7/3/1975 και άλλα έγγραφα και πιστοποιητικά (για έκδοση ταυτότητας, απονομή σύνταξης κ.ά.).

Νομαρχία Καβάλας, *Μελέτη μετατροπής δημοτικής καπναποθήκης σε πνευματικό κέντρο Καβάλας*, 1978 (με αφιέρωση στον Μ. Παρτσαλίδη)

κ. 4

φ. 13

Χφ. και δακτ. επεξεργασίες και σημειώσεις για το βιβλίο του Μήτσου Παρτσαλίδη, *Διπλή αποκατάσταση της Εθνικής Αντίστασης*, εκδ. Θεμέλιο, 1978
«Το ανοιχτό γράμμα του Νίκου Ζαχαριάδη στις 31 Οχτώβρη 1940», χφ. μελέτης – άρθρου Μ. Παρτσαλίδη και σημειώσεις χ.χ. [1979]

φ. 14

Διάφορα τεκμήρια πιθ. για τη συγγραφή του βιβλίου *Διπλή αποκατάσταση της Εθνικής Αντίστασης*.

«Επανάσταση και αντεπανάσταση στην Ελλάδα το 1943 – 1944», φωτοτυπία χφ και δοκίμιο βιβλιοπαρουσίασης από τον Σταύρο Καραά της *Διπλής αποκατάστασης...* στην ΚΟ.ΘΕ.Π, τχ 25, Οκτ – Νοε 1978.

Στ. Καραάς, «Συζήτηση για την Εθνική μας Αντίσταση», άρθρο πιθ. προς έκδοση στην ΚΟ.ΘΕ.Π, χ.χ. [1974 – 1975] για την έκθεση του Μ. Παρτσαλίδη στο Π.Γ. της Κ.Ε. του ΚΚΕ το 1966.

Φωτοτυπία χφ. Βασιλείου Τσουκαλίδη με αναμνήσεις από τη μεταξική δικτατορία και τον πόλεμο, χχ.

Νεκρολογία βιογραφικά σημειώματα κ.ά. για τον Βασίλη Ζάχο, 1975· επιστολή δημοσιογράφου Γιώργου Μαύρου σχετικά με δημοσίευμα [1974].

φ. 15

Εκδηλώσεις εορτασμού της Εθνικής Αντίστασης και Κινήσεις αγωνιστών Ε.Α.: Επιτροπή Πρωτοβουλίας αντιστασιακών οργανώσεων 1941 – 1944, διακηρύξεις, κείμενα, προτάσεις για τον κοινό εορτασμό της 35^{ης} επετείου της Ε.Α., γήπεδο Πανωνίου 11/10/1976.

Κίνηση «Ενωμένη Εθνική Αντίσταση 1941 – 1944», σχέδια καταστατικού της Κίνησης, ανακοινώσεις, αλληλογραφία κ.ά., 1976 – 1979.

Πρόγραμμα εκδήλωσης και ομιλία για την 28^η Οκτωβρίου και την αντίσταση, 1975.

«Το ΚΚΕ εσ. και η Εθνική Αντίσταση», ανάπτυπο από συνεδρίαση της Βουλής, 25/9/1977.

Δακτ κείμενο ομιλίας για την Ε.Α. και χαιρετισμός [Μ. Παρτσαλίδη], πρόσκληση σε εκδήλωση για την ΕΑ από την εφ. *Αυγή*, χ.χ.

κ. 5

φ. 16

Αποκόμματα με τη δημοσίευση σε συνέχειες στην εφ. *Ακρόπολις* των Απομνημονευμάτων του Ηλία Τσιριμώκου (και ιδιαίτερα της ενότητας «Από τον Λίβανο στη Βάρκιζα») και άλλα δημοσιεύματα, 1972 - 1973.

φ. 17

Σειρά αποκομμάτων τύπου (εφ. *Βήμα*, *Νέα*, *Ελεύθερος Κόσμος* κ.ά.) με ιστορική και πολιτική αρθρογραφία, 1969 – 1973

φ. 18

Διάφορα αποκόμματα τύπου με πολιτικά και ιστορικά δημοσιεύματα, 1977 - 1979

Π. Φωτογραφικό αρχείο Μήτσου Παρτσαλίδη

(300 φωτογραφίες, βλ. Φωτογραφικό Αρχείο κ. 44)

1916-1949

- Οικογενειακές
- Καβάλα, 1932- 1936
- Ανάφη, 1932
- Δημοκρατικός Στρατός Ελλάδας
- Τασκένδη
- Ικαρία, 1947
- Κηδεία Δημητρώφ, 1949

1950-1968, Περίοδος Πολιτικής Προσφυγιάς

- Αύρα Παρτσαλίδη, πορτραίτα, αποφυλάκιση, 20/4/1966
- Φωτογραφίες φίλων και συγγενών με ιδιόχειρες αφιερώσεις
- Βουκουρέστι, προσωπικές φωτογραφίες
- Προσωπικές φωτογραφίες [αταύτιστες]

1968-1980, Επαναπατρισμός- ΚΚΕ εσωτερικού

- Δίκη ΚΚΕ εσωτερικού, 1973
- Συγκεντρώσεις, συναντήσεις, διάφορα ΚΚΕ εσωτερικού
- Προσωπικές φωτογραφίες

III. Συλλογή προκηρύξεων και εντύπων Μήτσου Παρτσαλίδη (ενταγμένη στις Συλλογές εντύπων)

1940-1949

- *Ο Λενινιστής*, Εσωτερικό δελτίο του Θεσσαλικού Γραφείου της Κεντρικής Επιτροπής του Κομμουνιστικού Κόμματος της Ελλάδας, φ. 2, Ιούλιος 1943
- ΚΚΕ, *Καταστατικό του ΚΚΕ*, εκδόσεις *Ριζοσπάστη*, αρ. 3, ανατύπωση του *Εμπρός*, Όργανο της Περιφερειακής Επιτροπής Καρδίτσας του ΚΚΕ, Ιαν. 1943, 15 σελ.
- ΕΑΜ, *Τι είναι και τι θέλει το Εθνικό Απελευθερωτικό Μέτωπο*, εκδ. *Ελεύθερης Ελλάδας*, ανατύπωση *Φωνή του ΕΑΜ*, Όργανο της Επαρχιακής Επιτροπής ΕΑΜ Καρδίτσας, χ.χ., [Σεπ 1942]
- Προκήρυξη του ΚΚΕ με τίτλο: «Χαιρετισμός στις γυναίκες», 8/3/1949, πολυγρ.

1967-1974

- Προκήρυξη της Οργάνωσης Αθήνας της Δημοκρατικής Άμυνας με τίτλο: «Έλληνα εργαζόμενε!», 3/1970, πολυγρ.
- Προκήρυξη της Δημοκρατικής Νεολαίας Λαμπράκη σχετικά με την επερχόμενη δίκη αγωνιστών, χ.χ., πολυγρ.
- Τρυκ της Δημοκρατικής Νεολαίας Λαμπράκη με τίτλο: «Νέοι Έλληνες πατριώτες», χ.χ., πολυγρ.

- Προκήρυξη του ΠΑΜ Οικοδόμων σχετικά τα εργασιακά δικαιώματα του κλάδου, 9/1970, πολυγρ.
- Τρυκ άκοπο του ΠΑΜ Αθήνας με τίτλο «Ζήτω η 25η Μαρτίου», χ.χ. [1970], πολυγρ.
- Τρυκ άκοπο του ΠΑΜ Αθήνας με τίτλο: «Ζήτω η 25η Μαρτίου» και της Κομμουνιστικής Οργάνωσης Αθήνας (Κ.Ο.Α.) σχετικά με τη σύλληψη του Μπ. Θεοδορίδη, χ.χ. [1970], πολυγρ.
- Ανακοίνωση του Γραφείου Επιτροπής Πόλης της Κομμουνιστικής Οργάνωσης Αθήνας σχετικά με τη διάσπαση του ΚΚΕ, Αθήνα 3/1970, πολυγρ.
- Απόφαση του Γραφείου Επιτροπής Πόλης της Κομμουνιστικής Οργάνωσης Αθήνας σχετικά με τη συμπλήρωση 100 χρόνων από τη γέννηση του Λένιν, 4/1970, φωτοτ.
- Φυλλάδιο της Επιτροπής Διαφώτισης της Κομμουνιστικής Οργάνωσης Αθήνας με τίτλο: «Προς το έκτακτο συνέδριο του Κ.Κ.Ε. Κατά του πολιτικού τυχοδιωκτισμού για την ενότητα του Κ.Κ.Ε. Συμβολή στην εσωκομματική συζήτηση)», χ.χ., πολυγρ., 12 σ.
- Αποκόμματα τύπου από αταύτιστες εφημερίδες σχετικά με εργατικά ατυχήματα, χ.χ.